

Motion till riksdagen 2021/22:4153

av **Fredrik Schulte (M)**

Yttrandefrihet på nätet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka yttrandefriheten på nätet genom att överväga ett sanktionssystem för stora publika sociala medieplattformar i det fall de stänger av eller censurerar användare för en åsiktsyttring som är förenlig med svensk yttrandefrihet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Yttrandefriheten är en av de mest centrala och grundläggande mänskliga rättigheterna samt ett av demokratins grundfundament. Framväxten av internet och sociala medier har på ett radikalt sätt förbättrat förutsättningarna för många att göra sin röst hörd, vilket stärkt deras möjligheter att nyttja sin yttrandefrihet. Under senare år finns det dock en tilltagande och oroväckande trend av censur på framförallt sociala medier.

Vittnesmål om godtyckliga avstängningar på sociala medieplattformar för ”brott” mot likaledes godtyckliga ”community guidelines” är tilltagande. Vad som anses olämpligt tycks dock variera från land till land, där etablerade politiska kommentatorer/aktörer i västvärlden stängts av för demokratiskt legitima utsagor (det vill säga för sitt land lagliga yttranden) medan företrädare för diktaturer eller totalitära rörelser i andra delar av världen tillåts fortsätta att göra sin röst hörd. Ett annat tydligt exempel är hur vissa åsikter/påståenden förefaller kategoriseras som olämpliga och ge upphov till automatisk avstängning eller censureras för att bara några månader senare vara legitima.

Kanske mest beklämmande är hur avstängningar/censur tycks korrelera med anmälningar från andra användare. Det vill säga att en ”mobb” av politiska aktivister som önskar tysta meningsmotståndare genom att anmäla deras inlägg på sociala medier når framgång i detta.

Denna utveckling är mycket bekymmersam och innebär ett hot mot de landvinningar som internet och sociala medier först innebar för möjligheterna att nyttja sin yttrandefrihet. Tillsammans med ett alltmer agendadrivet medialt klimat där konventionella

medier i ökad utsträckning driver teser framför att förmedla nyheter är utvecklingen oroväckande.

Även om denna utveckling är allvarsam måste det samtidigt konstateras att sociala medieplattformar är privata inrättningar som rimligen själva bör äga rätt att bestämma hur deras plattformar används. Frågan är dock mer komplex än så. Stora globala aktörer som Facebook, Instagram, Youtube och TikTok har blivit så stora att de potentiellt kan få systempåverkande effekter i det fall de på ett strukturerat sätt styr debatten i en viss riktning. Att nämnda aktörer står i stånd att manipulera och påverka utfallet av demokratiska val är en mycket farlig utveckling.

Mot denna bakgrund bör yttrandefriheten på större publika sociala medieplattformar ges ett mer robust legalt skydd. Utgångspunkten måste vara att åsikter som är förenliga med vad svensk yttrandefrihet tillåter inte får censureras. Det bör övervägas vilka åtgärder som kan vidtas för att yttrandefriheten ska få ett mer robust skydd även på sociala medieplattformar. Det kan bland annat övervägas om ett särskilt sanktionssystem bör införas för sociala medieaktörer, exempelvis skadestånd och/eller böter i det fall de stänger av eller censurerar användare för åsiktsyttringar som är förenliga med svensk yttrandefrihet.

Fredrik Schulte (M)